

УДК 619:616.579.835:636

ТРУДНОЩІ ДІАГНОСТИКИ КОРОНАВІРУСНИХ ІНФЕКЦІЙ КОТІВ

Алексєєва Н.В. к.вет.н., доцент*, Тишенський І.І. лікар ветеринарної медицини**,
Звеков О.В. магістр*

alekseevaddau@gmail.com

* Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

**Ветеринарний комплекс «Передовий», м. Дніпро, Україна

Вступ. Коронавіруси – це дуже різноманітна родина РНК-геномних вірусів з високим рівнем мутабельності, що викликають захворювання у людей та тварин, в тому числі і котів. Збудник коронавірусних інфекцій котів - *Feline coronavirus (FCoV)* належить до родини *Coronaviridae*, роду *Alphacoronavirus*, дуже розповсюджений в популяції котів - антитіла до *FCoV* виявлено у 90 % вуличних та у 50 % домашніх улюбленців. Крім того представники роду *Alphacoronavirus* являються збудниками коронавірусного ентериту собак (*CCoV*) і трансмісивного гастроентериту свиней (*TGEV*), що простежується в схожості клінічних ознак та високої контагіозності захворювань [2, 6].

Перший різновид коронавірусу котів (*FECV*, кишковий коронавірус) - викликає ураження кишечника, а другий різновид (*FIPV*) – інфекційний коронавірусний перитоніт (*FIP*). *FECV* зазвичай не погрожує здоров'ю тварин і може навіть виділятися з фекаліями здорових котів, доки мутації не призведуть до його трансформації в *FIPV*, що викликає невиліковне захворювання [3, 4].

При ураженні котів *FECV*, у них упродовж 2-4 діб може спостерігатися блювота і пронос, та зазвичай захворювання має субклінічний перебіг. Розвиток *FIP* залежить від двох основних факторів: швидкості мутації та рівня імунітету котів. Внаслідок мутацій *FCoV* набуває тропізм до макрофагів, втрачаючи при цьому кишковий тропізм, а ураження макрофагів призводить до розвитку фатального гранулематозного запалення в ексудативній та неексудативній формах [1, 5].

Мета роботи – визначити алгоритми обґрунтованого діагнозу на коронавірусні інфекції котів.

Матеріали та методи. Робота виконувалась на базі ветеринарного комплексу «Передовий» міста Дніпро та лабораторії кафедри епізоотології та інфекційних хвороб тварин Дніпровського ДАЕУ. Об'єкт дослідження – коти, хворі на коронавірусні інфекції. Діагностика захворювання проводилася комплексно із врахуванням даних анамнезу, результатів клінічного обстеження тварин та лабораторних методів дослідження.

Дані анамнезу збирали шляхом розпитування господарів тварини. Дізнавалися про місце придбання тварини, умови утримання, доступ до вулиці, контакту з іншими тваринами, вакцинальний статус, раціон харчування, обробки від екто- та ендопаразитів, появу перших клінічних ознак.

Схема клінічного обстеження котів включала проведення огляду, пальпації, аускультатії, вимірювання температури тіла (ректальної), кількості дихальних рухів та серцевих скорочень за хвилину.

З лабораторних методів діагностики застосовували гематологічне, біохімічне дослідження крові, асцитної та перитоніальної рідини (проба Рівальта), рентгенологічного, імунохроматографічного (ІХА) – якісний комбінований експрес-тест для виявлення *FCoV*, фірми *Quicking Biotech Co. Ltd*. Імунофлюоресцентне (ІФА) та ПЛІР-дослідження (real time) проводили в Універсальній діагностичній лабораторії ветеринарної медицини (м. Одеса).

Результати досліджень. При аналізі даних журналів реєстрації хворих тварин за 2016-2018 роки встановлено, що серед загального нозологічного профілю інфекційних хвороб котів, на коронавірусні інфекції котів припадає 5,9 % (67 випадків): коронавірусний ентерит

– 52 випадки (77,7%), інфекційний перитоніт котів – 13 випадків (22,4%). Необхідно відмітити що в середньому за рік реєструється 17 випадків коронавірусного ентериту котів та 4 випадки *FIP*, проте необхідно відмітити, що у 2018 зареєстровано 5 випадків *FIP*.

З анамнестичних даних та результатів клінічного обстеження встановлено, що за коронавірусного ентериту, у хворих котів проявлялась швидкоплинна блювота, яка передувала іншим ознакам. У хворих тварин (особливо кошенят) спостерігалось пригнічення, втрата апетиту, незначне підвищення температури тіла; консистенція фекалій була від м'якої зі слизом, а іноді водянистою із зловонним запахом. За інфекційного перитоніту у хворих котів перші ознаки з'явилися 3-5 тижнів перед зверненням до клініки - пригнічення, відмову від корма. У переважній кількості тварин спостерігалось зниження маси тіла та прогресуюче збільшення черева (волога форма) - у 11 тварин (84,6%). Живіт був розтягнутий, опущений. У трьох тварин - 23,1% була задуха, рідко блювота і діарея. У однієї тварини (7,6%) перед загибеллю проявлялась жовтяничність, у п'яти (38,5%) спостерігалась блідість слизових оболонок. У двох котів (15,3%) збільшення черева не спостерігалось і лише при пальпації встановлено збільшення черева та лімфатичних вузлів. Крім того було встановлено шуми у легенях, запалення оцей, ознаки ураження респіраторних органів.

За комплексної діагностики *FECV*-інфекції та *FIPV*-інфекції проведено дослідження крові, та відмічено помірний лейкоцитоз та помірна анемія, за біохімічного дослідження – незначне підвищення рівню АЛТ, АСТ, сечовини та креатиніну. Асцитну та плевральну рідини для встановлення рівня білку досліджено за допомогою рефрактометра та проби Ривальта, яка виявилась позитивною у всіх 11 досліджених тварин. Для якісного визначення антигену *FCoV* відбирали кров, фекалії, асцитну і плевральну рідини. Необхідно що не завжди результати ІХА корелювали з результатами ІФА та ПЛР досліджень.

Висновки. Діагностика коронавірусних інфекцій котів в умовах ветеринарного комплексу “Передовий” проводиться усіма доступними методами і базується на даних анамнезу, клінічного обстеження та лабораторних досліджень (неспецифічних - гематологічного, біохімічного, рентгенологічного; специфічних - ІХА, ІФА, ПЛР).

Якщо встановлення діагнозу на коронавірусний ентерит (*FECV*) не викликає труднощів, хоча і потребує диференціації від панлейкопенії, отруєнь та виключення гельмінтних інвазій; то діагноз на інфекційний перитоніт котів (*FIP*) потребує ретельного обґрунтування.

Найвні в даний час якісні та кількісні серологічні тести мають низьку специфічність і чутливість для виявлення активної *FIPV*-інфекції, крім того можуть давати перехресну реакцію з кишковим коронавірусом котів (*FECV*), який має низьку патогенність. ПЛР-дослідження – специфічне, швидке і чутливе, але потребує інтерпретації в контексті клінічних ознак у *FCoV*-позитивних тварин. Нажаль іноді науково-обґрунтований діагноз на інфекційний перитоніт котів вдається встановити тільки після загибелі тварин, шляхом гістопатологічного дослідження.

МОРФОЛОГІЧНИЙ СКЛАД КРОВІ СОБАК ПРИ ПАРВОВІРУСНОМУ ЕНТЕРИТІ ЗА ВПЛИВУ ПРЕПАРАТІВ ГУМІНОВОЇ ПРИРОДИ.

Василенко Е.С., Гординська Т.І., Сосницький О.І. д. вет. н, професор,
Степченко Л.М., к. біол. н, професор

Liska179@gmail.com

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ. Парвовірусна інфекція є досить поширеним захворюванням собак в Україні. Парвовірусний ентерит собак переважно спостерігається у цуценят віком від 6 – 16 тижнів. У літературних джерелах зустрічається декілька схем лікування парвовірусного ентериту